

Heemkundekring "Sint Achten op Boeckel"

Aanleg waterleiding in Boekel

Bart van de Ven .

(Publicatie wanmeulenr. 34 :juli 2008)

Als in vroegere tijden in de gemeenteraad van Boekel besluiten werden genomen voor het schoonhouden van waterleidingen, dan bedoelde men daarmee de aanwezige sloten. Het nodige drinkwater kwam uit putten en pompen, als die al aanwezig waren. Dit mag blijken uit de diverse verslagen die voorkomen in het archief van de gemeente Boekel.

1. Uit de verslagen van de Gemeenteraad van Boekel. d.d. 25 juni 1869.
*Overwegende dat bij het ontstaan van brand in de kom der gemeente moeilijk toevoer van water ter blussching zou zijn te verkrijgen, dewijl niet een gemeenteput of pomp wordt aangetroffen, heeft besloten al daar op het terrein tegen over de veldwachterwoning voor rekening der gemeente eene pomp te doen aanleggen, terwijl nader zal worden bepaald of die uit steen dan wel uit ijzer zal bestaan, nadat de Burgemeester de kosten van laats bedoelde zal weten op te geven.
De genoemde veldwachterwoning stond op de plek waar nu van "Boxtel Software b.v." gevestigd is namelijk Kerkstraat 3.*
2. Uit de verslagen van de Gemeenteraad van Boekel d.d. 13 augustus 1869
*Gehoord de mededeling van den Burgemeester dat de nieuw aan te leggen gemeentepomp van gelijke constructie als die te Erp, die ook wat het gedeelte boven de grond betreft in steen is opgetrokken en ordelijk bewerkt, eene uitgaaf zal eischen van omtrent f. 200,00
De gemeenteraad heeft goed gevonden en Burgemeesters en Wethouders uitnodigen, dit werk met voegramen spoed te doen uitvoeren en daarbij geene meerdere kosten te maken dan dringend noodzakelijk wordt geacht.*
3. Uit het jaarverslag van de Gemeente Boekel over 1869.
Er is een nieuwe gemeentepomp aangelegd. Het drinkwater bestaande in pomp en putwater is goed, helder en heeft geen kleur reuk of smaak. Deze gemeentepomp heeft in Kerkstraat-noord nabij de molen gestaan, to op die plaats in 1930 de muziekkiosk gebouwd werd.

Oprichting Waterleiding Maatschappij Oost Brabant.

Op 15 maart 1930 komt er bij de gemeente een uitnodiging van de Provinciale Staten van Noord Brabant binnen, waarin zij mededelen dat enige gemeenten in Oost-Noordbrabant de behoefte wordt gevoeld nu spoedig een drinkwaterleiding te krijgen. Daarvoor wordt op 25 maart 1930 in het Gouvernementsgebouw in 's-Hertogenbosch een bijeenkomst gehouden waar aanwezig was, Ir. Krul directeur van het Rijksbureau voor drinkwatervoorziening. Er zijn op die dag afvaardigingen van de volgende gemeenten aanwezig te weten, Aarle-Rixtel, Beek en Donk, Boekel, Cuijk, Dinther, Den Dungen, Erp, Gemert, Liemde, Lieshout, St. Michielsgestel,

Nistelrode, St. Oedenrode, Oss, Veghel en Zeeland. Namens de gemeente Boekel is aanwezig Burgemeester C.Schafrat en Wethouder G.v. d. Velden. Na het bijwonen van deze vergadering legt burgemeester Schafrat namens B&W deze kwestie voor aan de leden van de gemeenteraad. De raad besluit eenparig niet mee te werken aan de voorbereiding die ook nog eens 5 cent per inwoner gaat kosten. In deze gemeente zo zeggen de raadsleden is bijna op alle punten goed drinkwater aanwezig. Men doelde daarmee op put en pomp. Per 21 augustus 1930 gaat de volgende brief naar Gedeputeerde Staten:

Wij delen U mede dat de raad dezer gemeente van mening is, dat eene drinkwaterleiding voor eene plattelandsche uitgestrekte gemeente als de onze, toch geen levensvatbaarheid zal kunnen krijgen, geen vrijheid heeft kunnen vinden om ook in de voorlopige kosten van het plan eene bijdrage te verlenen. Was getekend: Burgemeester en Wethouders van Boekel.

En zo ging dat vroeger water uit de put.
Hanne Donkers met de Brabantse poffer nog op.
Zij haalt wat drinkwater uit de put, Dorus kijkt ondertussen een van zijn bijenkorven na.

In een volgende raadsvergadering, waar de heren Ir.Krul en Lieftinck van het Rijksbureau voor drinkwatervoorziening uitleg kwamen geven, samen met de burgemeester van Veghel, bleek na enige beraadslaging de raad toch niet akkoord te gaan. Het kwam zelfs tot een stemming, waarbij de raadsleden v. d. Velden, v. Dalen, v. Dijk v.d. Broek, v.d. Oever en v.d. Horst tegen de plannen stemden. Vóór was alleen wethouder v. Dooren. Toch blijft Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant aanhouden om de gemeente Boekel te overwegen als nog aan te sluiten. En zo verschijnt in de raadsvergadering van Dinsdag 31 Maart 1931 de heer Jäger, Ingenieur van het Rijksbureau voor drinkwatervoorziening, die nog eens uiteen komt zetten hoe ver de plannen gevorderd zijn en het jammer vindt dat alleen de gemeente Boekel indertijd niet heeft mee gedaan. Zoals het plan nu is, gaat de leiding vanuit Veghel over Erp naar Gemert, terwijl zij zo mooi was te brengen van Erp over Boekel, Huize Padua en Handel naar Gemert. Na enige discussie besluit de raad om alsnog mee te werken aan de voorbereiding en het gevraagde crediet toe te staan.

Boekel 31 maart 1931.

Aan het Rijksbureau voor Drinkwatervoorziening te 'Gravenhage.

Wij hebben de eer U mede te delen dat de Raad dezer gemeente in zijn vergadering van heden, naar aanleiding van het bezoek van een uwer ingenieurs, als nog heeft besloten tot deelname in de voorlopige kosten van het plan der drinkwater voorziening van deze streek.

Was getekend, C.Schafrat, Burgemeester.

Onderzoek door de gezondheidscommissie op drinkwater.

In een schrijven d.d. 14 november 1931 van de gezondheidscommissie te Veghel zien we dat op verzoek van Burgemeester Schafrat een onderzoek heeft plaats gevonden naar de aard van het drinkwater respectievelijk bij: J. Biemans-Donkers, Peelsehuis C.103. bij W. v. d. Valk, Heide, Noordkant D.18 en bij H. Janssen Noordkant D 21.

Dit onderzoek geschiedde mede door de heer I. Kirch, Rijksdierenarts te Uden, en lid van deze commissie. De commissie kwam tot de conclusie dat in al deze drie gedane onderzoeken was gebleken dat het drinkwater absoluut slecht te noemen was en het niet te begrijpen hoe dit water nog met den naam "drinkwater" kon worden bestempeld en dat het drinkwater in de perceelen D.18 en D.21 absoluut ongeschikt was voor het gebruik van mens en dier.

Naar aanleiding van dit onderzoek neemt de gemeenteraad het volgende besluit;

De raad der gemeente Boekel.

Gezien het "Rapport inzake drinkwatervoorziening van Oost Brabant d.d., November 1932, uitgebracht door den directeur van het Rijksbureau voor drinkwatervoorziening;

Gezien het schrijven van den Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid aan de waterleiding commissie "Oost Brabant" d.d. 11 april 1932 No. 80 afd. Volksgezondheid; Gezien het schrijven van Gedeputeerde Staten van Noord Brabant aan voornoemde

Waterleidingcommissie d.d. 30 juni 1932,

- Besluit 1.** mede te werken tot de verdere voorbereiding van de stichting van een waterleidingbedrijf voor Oost-Brabant op de in het in den aanhef vermelde rapport aangegeven grondslagen.
- 2.** bij te dragen in het één vierde gedeelte der kosten van voorbereiding, als bedoeld in meergenoemd rapport, naar reden van het aantal inwoners der aan de voorbereiding deelnemende gemeenten per 1 januari 1932, met dien verstande, dat het één vierde gedeelte dier kosten bij te dragen door de deelnemende gemeente gezamenlijk, ten hoogste f. 5000.- zal bedragen.
- 3.** te bepalen, dat de sub 2. bedoelde bijdrage zonder bijbetaling van rente aan de gemeente moet worden terugbetaald, zoodra de waterleiding in exploitatie zal zijn gegaan.
- Boekel, op 15 september 1933. De Raad voornoemd, C. Schafrat, Voorzitter. G.v.d. Velden, Wethouder.*

Dat bepaalde zaken toen niet zo vlug gerealiseerd konden worden, mag blijken uit twee krantenberichten uit die tijd.

1. Boekel Dinsdag 4 juli 1939 Zuidwillemsvaart.

Met het leggen der buizenleiding voor de drinkwaterleiding in deze gemeente vordert men snel. Naar we vernemen zal einde van deze zomer reeds water geleverd worden.

2. Boekel. Dinsdag 9 April 1940. De Zuidwillemsvaart.

De aansluiting van deze gemeente aan de drinkwaterleiding "Oost Brabant" is thans een feit geworden. Men is druk bezig met het maken van huisaansluitingen. Verschillende perceelen zijn reeds van leidingwater voorzien.

3. Uit de raadsvergadering van 27 juni 1941.

Gevraagd door de waterleiding Maatschappij Oost-Brabant, om in een der gebouwen van het pompstation te Veghel aan te brengen ramen waarin dan het wapen van de aangesloten gemeente zal worden aangebracht.

De raad gaat accoord. Kosten fl. 50.-

Het gebouw **waarin de gemeentewapens in de ramen zijn aangebracht**, is nog in tact. Het ligt tussen Erp en Veghel.

Dat niet meteen heel Boekel was aangesloten op de waterleiding zien we aan het volgende briefje wat ik vond in het archief van Boekel en hier de letterlijke weergave:

Boekel 2-6-1960.

Mijn Heer. Bugemeester ik wou u eens vragen of G. Peters de waterlijding ook krijgt want ze zijn nu koud bij ons beezig en ik zou het ook graag heben, want wij moeten het water 6 ringen diep puten.

Ge Groet van vrouw G. Peters.

Bronnen; Streekarchief Brabant Noord-Oost.

